

BRANDKÄRSTIDSKRIFT

Nr 4
Maj

Organ för Svenska Brandkärnans Riksförbund.
Redaktion: Nybrog. 50, Stockholm 5. Tel. Ö. 6308. Postg. 4870.
Redaktör och utgivare: Kapten Erik Gillner.

1931
13 årgången

Brandkårens uppträdande på eldstället.

Det är tyvärr så, att först på brandplatsen visar det sig, om brandkårens organisation är den för orten riktiga eller om dess utbildning bedrivits rätt. Alldeles särskilt ställes brandbefälets förmåga och kunskaper på prov, men även resultaten av manskapets bättre eller sämre utbildning visar sig. De små brandkärnans befäl — säkerligen i regel framgångsrika och duktiga män inom sina egentliga verksamhetsområden — kunna av naturliga skäl sällan uppnå yrkesmannens rutin. Idealet för även den lilla brandkårens chef är, att bli i tillfälle att under vederhäftig ledning och under en längre sammanhängande tidsperiod vid någon större brandkår skaffa sig sitt mått av denna rutin. Tyvärr kan detta endast i undantagsfall ske. Kortare instruktionskurser inom länsförbunden och konsulenternas instruktionsbesök göra väl sitt till för att av hjälpa de mest skriande bristerna, och denna tidskrifts artiklar kunna

vara goda repetitioner av de inhämtade kunskaperna samt även bjuda på nya uppslag.

En eldsvådas bekämpande innebär alltid — åtminstone vid en större brand — en anspänning av befälets och manskapets såväl psykiska som fysiska krafter. Utbildningsarbetet måste även ta sikte på en viss psykisk träning. Tänk blott på, huru mycket större ett befäls möjligheter äro att handla rätt, om han vid en brand kan bemästra sin mängden gång naturliga nervositet, eller huru mycket värdefullare den strålförarens arbete blir, som med lugn, oräddhet och gott omdöme sköter sin slangledning. Huru skall brandchefen då övervinna sin osäkerhet och brandmannen sin naturliga rädsla för det rasande elementet? I båda fallen ligger en god del av svaret i det enkla ordet: »Kunskap». En man, som fullständigt behärskar sitt ämne eller som är fullt medveten om riskerna, är endast i sällsynta fall nervös och

osäker. Det är en mångfald kunskaper en brandchef bör besitta. Han skall sålunda alltid vara väl förtrogen med ortens brandgeografiska förhållanden, åtminstone hjälpligt vara förtrogen med varje enskild brands risks egenheter (och i ett mindre samhälle innebär detta ej några oöverstigliga svårigheter), han skall väl känna sina eldsläckningsredskaps möjligheter, och han skall ha förtroende för sina underlydande och känna med sig, att han i sin tur vunnit deras, och slutligen bör han ej heller vara främmande för mannens i ledet uppgifter. Brandmannen å sin sida skall känna med sig, att utbildningen för hans del medfört full förtrogenhet med redskapens handhavande och skötsel, men han skall även hava undervisats i frågor om elden och dess natur, förstå sig på grunddragen av en byggnads konstruktion o. s. v., så att han rätt kan bedöma ett läge. Mycket av vad nu sagts kan inläras under de praktiska övningarna, men glöm ej bort den teoretiska undervisningen, den har även sin stora betydelse. Jag skulle som basis för den teoretiska brandmannautbildningen vilja rekommendera två små böcker, nämligen »Elden» och »Handledning i brandskydd för ungdom», båda från Svenska Brandskyddsföreningens förlag, såsom innehållande enkla, lättfattliga och praktiskt ordnade uppgifter i dessa ämnen.

Har befäl och trupp en gång övervunnit sin nervositet, och arbetet på övningsplatsen gjort envar förtrogen med alla yrkesmässiga färdigheter och handgrepp, då blir tjänsten på brandplatsen lätt, och halva slaget emot det rasande elementet är snart vunnet.

En eldsvåda är den andra aldrig fullt lik. Det ställer sig därför svårt, att uppställa vissa bestämda taktiska regler eller scha bloner, som passa in på alla tänkbara fall. Däremot är det möjligt att angiva

vissa grundregler, som kunna tjäna till ledning vid en eldsvådas bekämpande.

Tjänsten på brandplatsen börjar på övningsplatsen, det har jag i det föregående sökt påvisa, men detta kommer nu i fortsättningen ej mera att beröras. Det egentliga uppträdandet på brandplatsen, sedan alarmsignal givits, skulle kunna indelas i följande olika moment, vilka efter måttet av sin större eller mindre vikt i det följande kommer att behandlas var för sig. Utgångspunkt för den fortsatta behandlingen är vidare att livräddningsarbete, det må sedan gälla människor eller djur, ej kommer i fråga. Denna viktiga detalj är så pass omfattande, att dess behandling lämpligen kan anstå till en särskild artikel.

A. Manskapets samling sedan alarmsignal givits.

För att en eldsvåda skall kunna bekämpas med största möjliga framgång fordras, att varje enskilt moment skall kunna ske på kortast möjliga tid. Vid den lilla brandkåren kan just samlingen vålla onödig tidsutdräkt. Så snart alarmsignalen ljudit, skall varje medlem av brandkåren, hastigast möjligt bege sig till samlingsplatsen, i allmänhet brandstationen. Glöm då ej bort att använda Er av de transportmedel, som kunna stå till buds. Sommartid cykeln t. ex. eller vintertid skidan. Emellertid kan det vara lämpligt att ur manskapet uttaga ett visst antal man, som böra bo i olika delar av brandområdet, vilka efter alarmsignal hastigast möjligt skola bege sig direkt till brandstället. Brandchefen själv — eller den som är i hans ställe — bör naturligtvis bege sig direkt till eldstället. Det avdelade manskapet skall stå till brandchefens förfogande för ev. livräddning, för recognosering, för upphuggning av isvakar vintertid o. s. v. Möjligen kan övervägas huruvida ej denna första trupp

bör utrustas med kemiska eldsläckningsapparater, rätt hanterade kan man med sådana uträtta underverk.

B. Redskapens framförande från brandstationen till eldstället.

Med den olikhet i redskapsutrustningen, som förefinnes, är det hart när omöjligt att anföra några särskilda regler av allmännare intresse, att framförandet skall ske med minsta möjliga tidsutdräkt är självfallet. Emellertid är för detta moments lyckliga genomförande, den förut omtalade teoretiska utbildningen av alla största värde. Gör därför upp ordentliga planer för denna sak, och låt dem även komma till alla Edra underlydandes vetskap. Dessa planer böra dels omfatta lämpliga uppställningsplatser för spruta eller sprutor, lämpligaste vägar dit, och kom slutligen ihåg, att det kan vara nödvändigt att uppgöra skilda planer för sommar och vinter.

C. Brandchefens recognosering och bedömning av läget.

Detta är utan gensägelse det viktigaste momentet vid en eldsvådas bekämpande. På brandchefens bedömning vilar sedan hela det följande släckningsarbetet. Ett felslut kan få ödesdigra följder och förorsaka betydande tidsutdräkt. Det är givet att brandchefen för detta viktiga arbete behöver ett litet andrum sig tillmätt. Det är därför av så oerhörd vikt, att brandchefen inträffar före släckningstruppen. Det första en brandchef skall förvissa sig om är, huruvida människor eller djur äro i fara, men som redan sagts lämnas detta för denna gång därhän. Försök därefter bilda er en uppfattning om eldsvådans natur, omfattning och möjlighet till spridning. Låt ej mycket rök förleda er till att vidtaga förhastade och onödiga åtgärder, men ta å andra sidan i oklara lägen aldrig några onödiga risker. För överskådighetens

skull göres i det följande en uppdelning av eldsvådorna i olika kategorier, dock med påpekande av, att många mellanformer äro möjliga och tänkbara.

I. Vi förutsätta, att elden fått en sådan spridning, att *lågor visar sig* i fönster, över tak o. s. v. Det första avgörande en chef i detta fall ställes inför blir: »Kan jag rädda någon del av den brinnande risken?» Blir svaret »ja», gäller därefter att avgöra var släckningsangreppet först skall insättas. Kom då ihåg, att trappor och andra vertikala förbindelseleder inom en byggnad äro eldens bästa spridningsvägar. Avskär därför först eldens utbredning uppåt eller nedåt, genom att insätta det första angreppet inre vägen i trapporna. Sök därefter avskära eldens spridning *inom* den våning (t. ex. vind), där den rasar, och gå då i allmänhet emot vindriktningen. Om emellertid endast obetydliga värden stå att rädda genom angrepp mot vinden, begränsa då i stället med vinden. Om vindens riktning har föga eller ingen betydelse, gäller, att andra angrepp skall insättas på den punkt, där de största värdena stå att bärga.

Blir svaret på den förut uppställda frågan »nej», gäller det i första hand att avgöra, vilka grannrisker, som äro mest hotade. Detta beror i huvudsak på avstånd och vindriktning. Insätt därför edra huvudkrafter även i detta fall emot vinden, och låt Edra slangledningars dels skölja över angränsande och hotade byggningar, dels påbörja avsläckandet på denna sida. Överväg därjämte lämpligheten av att använda edra brandsegel. Emellertid spelar även värdet av de närbelägna riskerna en avgörande betydelse. Om exempelvis den mest hotade grannrisken är en tämligen värdelös redskapsbod, lämnas denna tills vidare därhän, om den näst mest hotade byggnaden är en stor handelsfastighet eller dylikt. Kom

dock i andra hand ihåg skjulet. Tänk på, att om detta blir antänt, kan elden från detta sprida sig vidare till en tredje värdefull byggnad.

Vid eldsvådor av denna omfattning skall en brandchef aldrig vara rädd för att inkalla allmänna brandstyrkan i tjänst, och låta denna bringa de för den avsedda redskapen i funktion. Om ej annat blir det för både er och dem en god övning, men vad viktigare är, ett rättidigt tillkallande av dessa värdefulla hjälptrupper kan måhända förhindra en katastrof. Gentemot den allmänna brandstyrkan med dess relativt övade manskap måste edra order vara fullt tydliga och givas med en god portion lugn. Nervösa och ofullständiga order till övrat manskap medför ofta oreda och förvirring, som en gång åstadkommen kan kosta eder stor möda och lång tid att reda upp.

II. Om eldsvådans yttre kännetecken är *stark rökutveckling* utan någon synbar eller med i varje fall endast obetydliga eldfenomen, blir brandchefens uppträdande vid sin recognosering ungefär följande. Sök först genom att personligen framtränga inne i huset utröna var den egentliga eldhärden är belägen, men underlåt ej heller att från i huset boende o. s. v. söka inhämta nödiga uppgifter. Vid stark rökutveckling kan det underfundom vara svårt att avgöra t. o. m. i vilken våning elden är att söka. För att utröna detta måste ni lika mycket lita på edert öra och på känseln som på synen. Lyssna varifrån elden »knastrar» och sök bedöma varifrån hettan kommer. Under det ni verkställer denna undersökning se då till att alla öppningar, fönster och dörrar stängas medan släckningsredskapen göres klar. (Naturligtvis under förutsättning, att undersökningen ej givit vid handen, att hela eldsvådan kan släckas med en pyts vatten. Sådana fall äro van-

liga, trots att ett helt hus kan vara fyllt med intensiv rök.) Om vi även i fortsättningen för tydlighetens skull hålla oss till vindsvåningen från det föregående fallet och antaga att elden fått en viss spridning, blir det lämpligaste förfarandet ungefär följande. Gör klar redskapen och låt edra strålförare nå ända fram till de angreppspunkter, ni utsett, och om ni anser det nödigt, så giv även order om vattens påsläppande. När detta är klart, låt då luften få tillträde genom att öppna dörrar och fönster eller låt, om detta ej är tillräckligt, ta håll på taket för att bereda röken utlopp. Elden får nu ny näring och blossar upp, men brandmannens värsta fiende röken lättar, så att strålförarna kunna upptäcka eldhärdarna och effektivt nedkämpa elden. Skulle en dylik »rökig» eldsvåda härja i någon industribyggnad, vilken kanske är svårorienterad, bör ni omedelbart tillkalla någon av fabriksledningen för att lämna nödiga upplysningar.

III. *Eldsvådeditellbudet* får aldrig underskattas. Ägna även åt detta er personliga omsorg och förvissa eder om, att elden är fullt släckt, och att den ej kunnat sprida sig genom några för eder okända kanaler. I en stad hände det sig, att brandkårens alarmerades för en obetydlig trossbottensbrand i en garderob. Den släcktes, men dagen därpå kallades brandkåren ånyo till samma lägenhet, där elden nu härjade hela trossbotten under köket. Denna senare eldhärd befanns emellertid med största säkerhet ha varit den ursprungliga, till den första hade elden nått längs ett i trossbotten inlagt vattenledningsrör, kring vilket fyllningen vid nedläggandet glesnat och genom denna sträng hade elden letts dit, där den först upptäcktes. Skadorna blevo nu rätt betydande, vilket måhända en samvetsgrann undersökning vid första tillfället kunnat förhindra. Kom ihåg det gamla ordspråket:

»Små sår och fattiga vänner etc.»

IV. *Skogselden* är i vårt skogrika land en vanlig företeelse och beträffande denna nöjer jag mig med att hänvisa till brandchefen, överstelöjtnanten Stridbecks utmärkta broschyr: »Skogseldsläckning», vilken kan erhållas från Riksförbundets expedition.

V. Av alla de många »*Specialeldsvådorna*», som kunna tänkas inträffa, ber jag särskilt få påpeka två, nämligen i de på landsbygden vanliga transformatorstationerna och i brinnande eldfarliga oljor. Vid de förra bör ni omedelbart söka få den elektriska strömmen avstängd. Låter sig detta ej ske inom skällig tid, bör området kring transformatorhuset avspärras, så att ev. nedfallande ledningar ej kunna skada brandmanskapet eller andra personer. Om ni blir tvungen att angripa elden utan att strömmen avstängts, skall strålföraren isoleras från strålröret, t. ex. genom att linda en gummislang från cykel eller bil kring röret. Strålen får vidare ej vara större än 10 mm. och skall föras på ett avstånd av minst 10 meter från strömförande ledningar. Beträffande eldfarliga oljor påpekas särskilt, att de ej låta sig släckas med vatten. Disponeras inga för detta ändamål särskilt avsedda släckningsredskap, bör ni söka att medelst påförande av sand och jord söka kväva elden.

D. I föregående kapitel om »brandchefens bedömande» har för tydlighetens skull måst omnämnas många saker, som egentligen höra hemma under detta kapitel om *själva släckningen*. Då emellertid denna uppsats ej avser att vara någon instruktion för strålförare, utan fast mera tagit sikte på brandbefällets uppgifter, kan jag fatta mig kort. Kom ihåg att ej genom släckningsförfarandet åstadkomma onödiga skador, sådana saker kunna skämma även det vackraste arbete. För brand-

chefen gäller det särskilt att se till, att de stora släckningsredskapens användande avbrytes i rätt tid. I allmänhet är själva faran för spridning rätt hastigt avvärjd, sedan ett riktigt planlagt släckningsarbete kommit i gång. När ni har elden »under kontroll» vidtager eftersläckningen. Avdela då manskap, som genast påbörjar arbetet på att förminska vattenskadorna. Sägsån och pressenningar äro goda hjälpmedel, och stå i regel till läns i så gott som varje samhälle. Undersök därför redan i »fredstider» var dessa saker kunna erhållas. Det egentliga släckningsarbetet karaktäriseras nu av arbete i olika tidsintervaller. Manskapet blottar den ena »detaljeldhärden» efter den andra och avsläcker dessa under användande av minsta möjliga mängd vatten från slangledningarna, som för säkerhets skull få ligga kvar ännu en stund. Efter hand dragas de dock in, men dessförinnan kan det understundom vara lämpligt att fylla ämbar, kar och pyttssprutor med vatten från eder spruta, för att sedan i den fortsatta släckningen bekvämt ha detta att tillgå.

E. När alla eldhärdar äro nedkämpade vidtager *vakthållningen*. Det för denna tjänst avdelade manskapet, skall innan ni lämnar platsen instrueras ej blott att akta på det brunna, utan jämväl på grannskapet. Det kan hända att en gnista letat sig in under takpannorna på en grannfastighet, där de kunna förorsaka en ny eldsvåda, som, om den ej rättidigt uppträcker, kan drabba samhället vid en tidpunkt, då brandkåren av naturliga skäl är som minst slagkraftig. Slutligen bör det vara en hederssak för varje brandkår, att i sin mån medverka till, att bärgade möbler och annat gods ej »försvinna» under den förvirring och tillströmning på åskådare, som alltid följer en mera omfattande brand.

F. Eldsvådetjänsten är emeller-

tid ännu ej slut. Sist gäller det att efter måttet av tillgång på reservmateriel *ordna för ny utryckning*. Ingen vet, när alarmsignalen härnäst ljuder. Finnes ej reservmateriel, bör brandchefen söka organisera för den nya utryckningen på bästa möjliga sätt, och innan manskapet åtskiljes, lämna de instruktioner, som äro av nöden.

Denna min uppsats har blivit längre, än vad jag från början av

sett. Men ämnet är så pass omfattande, att tydligheten och översiktligheten enligt mitt förmenande skulle blivit lidande på en allt för stark koncentration. Mycket av vad jag sagt är väl känt av de flesta, men icke dess mindre vågar jag nära den förhoppningen, att uppsatsen kunnat bjuda något av värde i detta mycket omskrivna och dryftade ämne.

N. Grönvall.

NOTISER.

Östergötlands läns Brandkårsförbunds årsmöte äger rum lördagen den 6 instundande juni kl. 15,30 uti Vadstena (lokal: Stadshotellet). Program kommer sedermera att utsändas till förbundets brandkärer.

Flens Borgarbrandkår. En anslående högtidsfest hölls av Flens borgarbrandkår lördagen den 18 april 1931. Vid detta tillfälle överlämnades till brandchefen B. V. Wallin, Svenska Brandkärernas Riksförbunds förtjänstmedalj i silver jämte medaljen tillhörande diplom.

Klockan 6 e. m. samlades å Järnvägshotellens annex' festsal brandstyrelsens ledamöter med sin ordförande samt hela borgarbrandkåren i parad.

Efter det kåren ställt upp i salen tog brandchefen till orda och överlämnade kåren till brandstyrelsens ordförande. Brandstyrelsens ordförande höll därefter ett kort anförande berörande anledningen till dagens festlighet, därefter överlämnades ordet till brandkonsulenten Mauritz Ejdervik, Katrineholm, vilken i ett anförande framhöll det oegennyttiga, gagnarika arbete som brandchef Wallin nedlagt för brandväsendets i Flen fromma. Medaljöver-

lämnandet beledsagades av kraftiga applåder för medaljören.

Efter denna högtidlighet vidtog kaffedrickning och därefter följde supé, vilken avåts under den allra bästa stämning. Under kvällens lopp växlades flera tal. Brandstyrelsens ordförande bankassör Kling höll ett uppmärksammat tal vari han å samhällets vägnar tackade brandchef Wallin för det mångåriga arbete han nedlagt.

M. E.

Medaljutdelning vid Värnamo brandkår. I sammanhang med en festlig kollation å Gillet söndagen den 20 april utdelades Svenska Brandkärernas Riksförbunds bronsmedalj till fabrikör P. Haglund, som nu avgår efter 20 års nitisk tjänst vid Värnamo brandkår. Brandchefen Karl Wetterholm uttalade sitt och kårens tack till medaljören för 20-årigt troget och målmedvetet arbete i kårens tjänst, varpå borgmästare Anton Sundin med ett lämpligt tal överlämnade hederstecknet.

Under det festliga samkvämet, vartill stadsstyrelsen, drätselkammaren och brandstyrelsen inbjudits hölls tal av vice brandchefen hr Alfred Olsson samt drätselkammarens ordförande, hr J. Ehrlin.

Degeas rökskyddskurser. Härmed meddelas att ytterligare följande rökskyddskurser äro bestämda hos Auer-Gesellschaft i Berlin-Oranienburg, nämligen en 2-dagars kurs den 2—3 juni och en 3-dagars kurs den 9—11 juni d. å.

RIKSFÖRBUNDET.

Förbundsåret 1931.

Dagordningen under förbundsmötet har fått nedanstående sammansättning och meddelas även genom bilagda kort.

Lördagen den 27 juni.

Kl. 3,30 e. m. Årsmöte. (Lokal: Rikssalen å Västerås slott).

Förbundsangelägenheter.

1. Val av två justeringsmän att jämte ordföranden justera mötets protokoll.
2. Redogörelse över verksamheten 1930.
3. Revisionsberättelse för 1930 samt beslut med anledning därav.
4. Val av 3 ledamöter och 2 suppleanter i Centralstyrelsen. I tur att avgå ur styrelsen äro landshövding N. Ringstrand, överstelöjtnant R. Stridbeck och agronom G. Eliasson; av suppleanterna brandkonsulent C. Landström och brandchef W. Odell.
5. Val av två revisorer och två revisorssuppleanter för granskning av nästkommande kalenderårs räkenskaper.

6. Beslut angående medlemsavgifter för nästkommande kalenderår.

7. Övriga ärenden.

Kl. 4 e. m. Mötets offentliga del öppnas av ordföranden.

Föredrag.

1. »Några erfarenheter om våra biografteatrar samt brandskyddet inom desamma». (V. brandchef E. Nicander, Göteborg).
  2. »Brandkärernas rökskydd». (Brandkapten A. Grill, Stockholm).
  3. »Släckningshjälp». (Kapten E. Gillner.)
  4. Meddelanden från arbetskommissionen.
- Kl. 8 e. m. Gemensam supé. (Lokal: »Elba»).

Söndagen den 28 juni.

Kl. 9—10 f. m. Beseende av utställd brand- och rökskyddsmaterielsamt demonstration av brandkären.

Kl. 10,15 f. m. Avresa till Surahammar, där eldsläckningsanordningarna demonstreras och uppvisning med brandkären äger rum.

Program

för rök- och gasskyddskursen den 26—28 juni i samband med Svenska Brandkärernas Riksförbunds årsmöte i Västerås.

Ledare: *Dipl.-Ing. Karl Wollin, Auer-Gesellschaft (-Degea-), Berlin.*

Fredagen den 26 juni 1931

- Kl. 2—2,50 e. m. Föredrag: »De 3 grundtyperna av gasmasker». Ljusbilder.
 Hr Sten E. Queckfeldt.
 Kl. 2,50—3,35. Experiment, belysande gasmaskernas effektivitet. Dipl.-Ing. Karl Wollin.
 Kl. 3,35—6 e. m. Praktiska övningar. Dipl.-Ing. Karl Wollin.

Lördagen den 27 juni 1931.

- Kl. 9—9,20 f. m. Förevisning av en gasskyddsfilm.
 Kl. 9,20—9,40 f. m. Ljusbilder och några ord om framställningen av en gasmask.
 Hr Sten E. Queckfeldt.
 Kl. 9,40 f. m.—12 midd. Praktiska övningar.
 Dipl.-Ing. Karl Wollin.
 Kl. 1—2 e. m. D:o d:o.
 Densamme.

(Vid Riksförbundets officiella möte):
 Föredrag: »Brandkärernas rök-skydd.
 Brandkapten A. Grill.

Söndagen den 28 juni 1931

Kl. 9—10 f. m. Beseende av utställd rök-skyddsmateriel och demonstration av brandkären.

* * *

För att kunna kalkylera med antalet gasmasker som åtgå böra de, som vilja personligen deltaga i de praktiska övningarna, inkomma med förhandsanmälan till Svenska Brandkärernas Riksförbunds expedition, Nybrogatan 50, Stockholm, senast den 12 juni 1931. Övriga, vilka endast såsom åskådare vilja närvara vid de praktiska övningarna, behöva ej inkomma med dylik anmälan.

För deltagarna i de praktiska övningarna påpekas fördelen av att vara försedd med överdragskläder eller dylikt.

De praktiska övningarna hållas å brandstationen. Den övriga delen av programmet å Stadshotellet (festvåningen).

* * *

Firmor, som önska utställa brandmateriel vid Riksförbundets årsmöte i Västerås den 27 och 28 instundande juni, uppmanas härom göra anmälan till förbundets expedition Nybrogatan 50, Stockholm (tel. Ö 6308), före den 15 juni. Utställningsavgift 10:— kr.

Meddelanden från Arbetskommissionen.

Prov med brandhjälm.

Arbetskommissionen har utfört en del prov med olika typer av brandhjälm med avsikt att få uttrönt i vad grad en brandhjälm skyddar bäraren mot nedfallande föremål.

Försöken gjordes med:

a) ställhjälm av modifierad armémodell	Vikt. 1,080 gr.
b) aluminium-hjälm, Göteborgsmodell	500 "
c) läderhjälm, s. k. Stockholms-	

modell, med kammen fastlödd vid underbeslaget, vilket sträcker sig korsformigt över hjälmen

530 gr.

- d) läderhjälm, s. k. landsortsmodell, med kammen fäst vid hjälmen med genomgående skruvar. Underbeslag finnes ej

530 "

Hjälmarna placerades vid proven å en påle, vars övre del var fasonerad i form av ett huvud. I hjälmarna lades ett tjockt lager av tras-

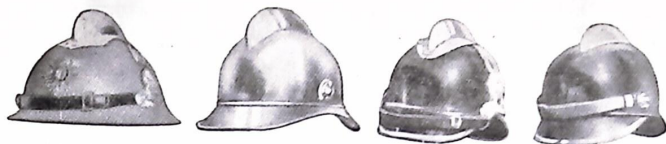

Bild 1. Hjälmarna före proven.

sel, så att de kommo att vila på ett något så när mjukt underlag.

Prov 1.

Från en höjd av 4 mtr nedsläpp-

tes på hjälmarnas kam en tegelsten vägande 6 kg. Hjälmarnas utseende efter detta prov framgår av bild 2.

Bild. 2.

a) *Stålhjälmen* visade förutom en tillbuckling av kammens ingesom helst skada.

b) Å *aluminiumhjälmen* sprack kammens, men blev i övrigt tämligen oskadad. Däremot inträcktes själva hjälmen ganska betydligt under kammens främre parti.

c) Å *Stockholmshjälmen* tillbucklades kammens, men led hjälmen i övrigt ingen skada.

d) Å *landsortshjälmen* blev resultatet lika som å *Stockholmshjälmen*, men gjordes den observationen, att den ena av de skruvar, som fashåller kammens vid hjälmen, hade blivit inträckt i hjälmen. (Se bild 3).

Sannolikt skulle båda skruvarna trängt genom hjälmen, om slaget träffat mitt på kammens och ej, som nu var fallet, över dess bakre del.

Prov 2. Tegelstenen nedsläpptes från samma höjd, 4 mtr, men med anslag bredvid kammens.

a) *Stålhjälmen* tog ingen som helst skada.

b) *Aluminiumhjälmen* erhöi en stor buckla. (Se bild. 4).

c) *Stockholmshjälmen* erhöi en mindre tillstuckning.

d) *Landsortshjälmen* erhöi en mindre tillstuckning.

Bild. 3.

Bild 4. Aluminiumhjälmen efter prov 1, 2 och 3.

Till vänster synes den buckla hjälmen erhöjld av stenen i prov 2 och till höger tillbucklingen efter plåten i prov 3.

Prov 3.

En stadig kopparplåt väggande 14 kg. nedsläpptes på kant från 4 meters höjd.

a) *Stålhjälmen* tog fortfarande ingen skada.

b) *Aluminiumhjälmen* erhöjld en större inbuckling av vinkelformig profil. (Se bild 4).

c) *Stockholms-hjälmen* erhöjld en tillbuckling av liknande profil som å aluminiumhjälmen, men betydligt mindre.

Slaget träffade å ett av sidobelagen. Någon inskärning i lädret visade sig icke. (Se bild 5.)

Bild 5.

d) *Landsortshjälmen* erhöjld en mindre tillbuckling med någon uppslitning av lädret, då plåten träffade hjälmen å dess ena sida.

Prov 4.

En träbjälke 4"×4"×2,5 mtr. väggande 23,5 kg. nedsläpptes i lodrät ställning från 8,5 mtrs höjd, så att dess ena ända träffade hjälmen.

a) *Stålhjälmen* erhöjld en obetydlig tillbuckling.

b) *Aluminiumhjälmen* erhöjld en synnerligen kraftig tillbuckling, där slaget upptogs av pålen, varå hjälmen var fästad. Hade underlaget varit mjukt alltigenom hade givetvis tillbucklingen blivit ännu kraftigare.

c) *Stockholms-hjälmen* erhöjld en mindre tillbuckling.

d) *Landsortshjälmen* erhöjld en mindre tillbuckling.

Som en slutledning av utförda prov kan alltså sägas, att *stålhjälmen*, som väntat, var den ur skyddssynpunkt fördelaktigaste. *Aluminiumhjälmen* däremot visade sig ej kunna lämna erforderligt skydd för bäraren mot nedfallande föremål och var otvivelaktigt den ur skyddssynpunkt sämsta.

a) *Stålhjälmen* gick igenom tre av proven oskadd med undantag av kammen, vilken dock å denna hjälm enbart måste betraktas som en ren dekoration. I det sista provet med bjälken träffade denna på den svagaste punkten eller mitt på hjässan, men erhöjld trots detta endast en mindre buckla, vars djup ej var så stort att bäraren av hjälmen skulle kunnat taga direkt skada härav.

b) Å *aluminiumhjälmen* blevo skadorna vid alla fyra proven av sådan beskaffenhet att en uppenbar fara torde förelegat för bäraren av hjälmen. Intryckningarna i hjälmen voro nämligen så djupa och så lokala, att direkta skador å skallen varit sannolika.

c) Å *Stockholms-hjälmen* synes faran för slagets lokala verkan ej vara så stor beroende på lädrets elasticitet. Av samma skäl torde

Bild 6. Hjälmarna efter avslutade prov.

dock vid provens utförande inbucklingarnas djup i slagögonblicket ha varit betydligt större än vad hjälmen utseende därefter visade. Slagtrycket blir dock fördelat över en större yta, varför faran för en direkt skada å skallen betydligt minskas.

d) För *landsortshjälmen* gäller vad som sagts angående Stockholms-hjälmen, *men den synnerligen olämpliga fastsättningen av kammern medelst långa, genomgående skruvar innebär en uppenbar livsfara för bäraren, då risken att dessa skruvar skola intränga i huvudet på hjälmens bärare, om ett tyngre föremål skulle falla ned över kammern, är högst avsevärd.*

Stockholm den 26 mars 1931.

Harald Selldén. Erik Gillner.

Reflexanordningar för brandväsendets släpvagnar.

Enligt § 22, mom. 4 i den nya Motorfordonsförordningen, skola brandväsendets släpvagnar vara försedda med lykta, *eller reflexanordning av godkänd typ.*

Gasaccumulators typ »Aga-2», är godkänd av Statens Provningsanstalt. Anordningen består av ett rött *prismatiskt* reflexglas, (diametrer 80 m/m.) infattat i fästning av mässing.

Då numera reflexanordningar alltmera komma till användning på landsvägarnas varningssignaler, cyklar och fordon, torde en beskrivning av dylika anordningars verkningsätt vara av intresse.

Då en ljusstråle träffar en blank och plan yta, återkastas den, d. v. s. reflekteras i samma form, den hade innan den träffade ytan, under en vinkel i förhållande till ytan, som är lika med infallsvinkeln mot samma yta. Detta fenomen benämnes *speglade reflexion*. (Fig. 1.) Är den reflekterande ytan icke jämn,

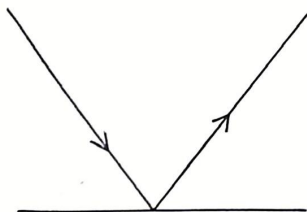

Fig. 1.

splitttras ljusstrålen och »spridande reflexion» uppstår. (Fig. 2.)

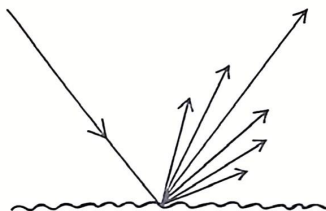

Fig. 2.

På grund av att endast vid gynnsamt infallande ljusstrålar någon avsevärdare del av ljuset reflekteras tillbaka till utgångspunkten (automobilens strålkastare), kunna reflexanordningar utförda enligt Fig. 1 och Fig. 2, generellt sett sägas arbeta med för stora ljusförluster. Dessutom blir reflexionsförmågan i längden helt beroende på spegelbeläggningens hållbarhet (»dalande effekt»).

För att uppnå ett maximum av det infallande ljuset från automobilstrålkastaren, återkastas till densamma, bör reflexanordningen utrustas med ett optiskt element, vars verkan är baserad på upprepad reflexion mot ett flertal, i vinkel mot varandra ställda speglade ytor *eller på ljusets brytning*. Denna brytning sker alltid enligt bestämda lagar på så sätt, att ljusstrålens infallsriktning i förhållande till gränsytaens plan är bestämmande för strålens fortsatta väg, d. v. s. utfallsriktning. Med andra ord, utfalls-

vinkeln står i ett visst bestämt förhållande till infallsvinkeln. Om en ljusstråle, som passerar igenom glas, träffar glaskroppens gränssyta under

därefter återgår parallellt med infallsriktningen till utgångspunkten. Fig. 3 och 4 visa exempel härpå. Någon spegelbeläggning erfordras

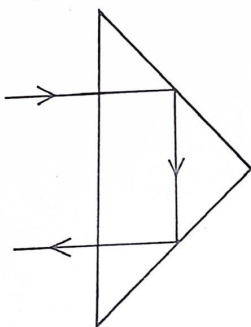

Fig. 3.

en vinkel, som överskrider en viss, genom lagen för reflexion bestämd storlek, förmår strålen icke att tränga igenom ytan, utan kommer att reflekteras mot denna inom glaskroppen. Detta fenomen benämnes *totalreflexion*. Genom att giva glaskroppen lämplig form, kan man uppnå att ljusstrålen totalreflekteras inom densamma några gånger samt

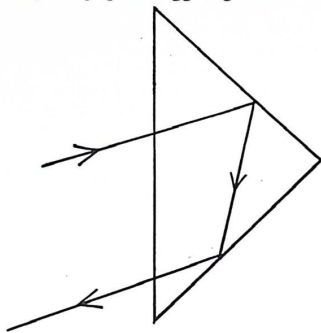

Fig. 4.

icke på en dylik reflektor. Densamma bibehåller därför sin reflexionsförmåga konstant.

AGA-reflektorsignaler samt cykel- och fordonsreflektorer äro försedda med *prismatiska reflexglas* enligt principen totalreflexion. (Fig. 3 o. 4).

»Aga-2» kunna rekvideras hos Svenska Brandkårens Riksförbund. Pris 4 kr.

FRÅN LÄNSFÖRBUNDEN

Västmanlands läns brandkårsförbund.

Konsulent: Brandchef *O. Klarholm*. Adr.: Brandstationen, Västerås.

Sala Brandkår hade sommaren 1930 lyckade tävlingar i brandexercis, som avhöllas å torget utanför brandstationen en vacker junikväll i närvaro av bl. a. representanter för Brandstyrelsen, brandchefen i Heby och en del av Heby brandkår samt brandkonsulenten i länet. Borgarbrandkåren hade för tävlingarna uppdelats i fyra grupper, vardera om en förman och 6 man. Vid prisbedömningen togs hänsyn icke blott till tiden utan även till sättet för

utförandet, så att tillägg till tiden gjordes för t. ex. glömd slanghållare, felaktigt kommando o. s. v. Då dylika tävlingar möjligen kunde omfattas med intresse av andra kårer meddelas här programmet:

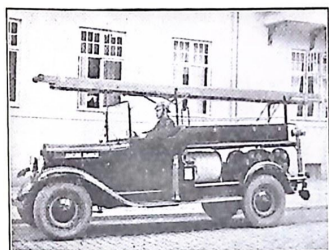
Mom. 1. Framkörning till brandplats, befälhavarens rekognosering och förberedande släckning med pyttsspruta och samtidig utläggning av en slangledning.

Mom. 2. Från vid övningstornet stillastående vagn resning av me-

kanisk stege med livräddning från tredje våningen.

Mom. 3. Från vid övningstornet stillastående vagn resning av tre skarvstegar och uppsättning av hakstege ovanför dessa samt utläggning och uppdragning av en slangledning till 3. våningen.

Efter prisbedömningen förrättade Brandstyrelsens ordförande prisutdelning och riktade några erkännssamma ord till brandkåren, vars prestationer vittnade om god övningsträning.

Kungsörs Brandkår. Under år 1930 har kåren erhållit en brandautomobil och en motorspruta. Brandautomobilens har monterats och utrustats på Västerås brandkårs verkstäder. Karosseriet är byggt på ett Chevrolet-lastvagnschassis av 1929 års modell. Till utrustningen, som i stor utsträckning tillverkats vid Västerås brandkår, höra fyra slangrullar, var och en för omkring 125 m. slang, en 12,5 m. lång utdragsstege samt skarvstegar. Motorsprutan, avsedd att kopplas efter bilen, är av märket Api med en kapacitet av 1,000 min./lit.

Norbergs Brandkår. Brandkåren har under året själv anskaffat en redskapsbil genom anordnandet av två basarer. Behållningen å dessa uppgick till kr. 2,650:—. Ett omnibusschassis inköptes för 950 kr. varefter karosseribygget utfördes av hantverkare, samtliga tillhörande brandkåren. Den 30 november över-

lämnades bilen till brandstyrelsen, varigenom bl. a. den fördel vunnits, att vid utryckning alla borgarbrandkårens medlemmar kunna medfölja omedelbart å bilarna.

Norbergs brandkår har under år 1930 uttryckt 7 gånger för släckning av eldsvåda. Brandchefen i Norberg påpekar vikten av att de ställen vid vattendrag, som kunna komma ifråga för uppställning av motorsprutor vid eldsläckning, böra väl undersökas, väg iordningställas och fast underlag ordnas för motorspruta, ävensom att, där så erfordras, upp- och nedmuddring verkställs för erhållande av tillräckligt djup för sugsilan.

Sådana anordningar kunna givetvis utan allt för stora omkostnader verkställas, varigenom en viktig tidsvinst erhålles vid eventuellt inträffande eldsolycka.

Västanfors Brandkår. Brandväsendet i Västanfors municipalsamhälle är f. n. under omorganisation. Sedan utredning verkställdt och förslag till materialanskaffning m. m. uppsatt, vände sig vederbörande till Västmanlands läns båda brandstodsbolag, vilka var för sig lämnat ett kontant bidrag av 1,000 kr. samt ett räntefritt lån å 5,000 kr. Med hjälp av dessa bidrag och förut fonderade medel har inköpts en tvåhjulig motorspruta, Rosenbauer nr: 6, om 1,500 min./lit. varjämte meningen är att bygga brandstation av sten med slangtorn i stället för nuvarande mindre lämplig sprutbod, ävensom att utbyta det nuvarande otidsenliga alarmeringssättet med brandlurar emot en modernare brandsignalanordning.

Köpings Brandkår. I ett gammalt f. d. spruthus vid en bakgata i Köping finnes en för vårt land troligen enastående samling av väl bibehållna äldre brandredskap och till brandkårens utrustning i övrigt hörande persedlar. Dessa äro omsorgsfullt ordnade och på ett tilltalande sätt uppställda och uppsatta, försedda

med etiketter med upplysande text. Den mycket intressanta samlingen, vari bl. a. inrymmes ett par unika sprutor, förtjänar en bättre lokal, och rekommenderas varje intresse-

rad brandman att vid eventuellt besök i Köping genom brandchefens förmedling taga del av dessa samlingar, vilka man nästan skulle kunna kalla ett litet brandkärsmuseum.

Cm.

Dalarnas brandkårsförbund.

Brandkonsulent: f. Brandchef C. Landström. Expedition: Helsingtorget 2, Falun. Tel. 1686

Berättelse

angående

Dalarnes Brandkårsförbund.

Verksamhetsåret 1930.

Styrelsen för Dalarnes Brandkårsförbund får härmed avgiva berättelse över förbundets verksamhet under år 1930, förbundets 7:de verksamhetsår.

Förbundets styrelse utgöres av:

Landshövdingen S. H. Kvarnzelius, ordförande, Häradsskrivaren C. Ad. Hvasser, vice ordförande, Brandkonsulent Carl Landström, sekreterare och skattmästare, Bokhandlaren Erik Olsén, Orsa, Direktör J. And. Carlsson, Leksand, Byggmästaren Carl Olsson, Grycksbo, samt Nämndemannen Gustaf Brahn, Hedemora. Suppleanter: Landsfiskalen W. Lambert, Mora, Häradsskrivaren Sven Gottliebsson, Falun, Kommunalnämndsordf. Per Marits, Leksand, och Direktör C. G. Rapp, Ludvika. Revisorer: Kamrer O. Westerblom och Fanjunkaren And. Elg, Falun, med Landsfiskal Wald. Jansson, Insjön, och Stationsinspektör Karl Lundahl, Vansbro, som suppleanter.

Hedersledamöter: Direktören m. m. O. Herdin, Falun, f. d. Telegraföverstandaren C. G. Norell, Stockholm, och Direktören B. A. Persson, Mora.

Till Riksförbundet anslutna kårer: Inom Dalarne finnes för närvarande följande 67 kårer nämligen: Amsbergs friv. brandkår, Avesta stads Borgarbrandkår, Bjursås friv. brandkår, Boda gemensamma brandkår, Borgärdets friv. brandkår, Borlänge Borgarbrandkår, Bysjöverakens Elitbrandkår, Dala-

Floda friv. brandkår, Dala-Jänra friv. brandkår, Djura friv. brandkår, Domnarvets Järnverks Elitbrandkår, Falu Kopparverks Elitbrandkår, Falu Yllefabriks A.-B. Elitbrandkår, Furudals friv. brandkår, Färnäs friv. brandkår, Gagnefs friv. brandkår, Gravendalsverkens Elitbrandkår, Grycksbo Fabriksbrandkår, Gärde friv. brandkår, Hedby friv. brandkår, Hedemora stads Borgarbrandkår, Idkerbergets Gruv. A.-B. Elitbrandkår, Idre friv. brandkår, Korsnäs gemensamma brandkår, Krylbo Borgarbrandkår, Kvarnsvedens Pappersbruks Elitbrandkår, Leksands Borgarbrandkår, Lima friv. brandkår, Lingheds friv. brandkår, Ludvika stads Borgarbrandkår, Ludvikaverkens Elitbrandkår, Långshyttans Fabriksbrandkår, Malungs friv. brandkår, Mora-Norets friv. brandkår, Morastrands Borgarbrandkår, Naglarby friv. brandkår, Nunsås friv. brandkår, Nås friv. brandkår, Orsa Borgarbrandkår, Ovanmyra gemensamma brandkår, Runnvika friv. brandkår, Rättviks Borgarbrandkår, Rönnsås friv. brandkår, Sifferbo friv. Brandkår, Smedjebackens Borgarbrandkår, Solvarbo friv. brandkår, Stora-Skedevi friv. brandkår, Stora-Tuna friv. brandkår, Strands friv. brandkår, Sundborns friv. brandkår, Sv. Järnvägsverkstädernas Elitbrandkår, Sägmymra friv. brandkår, Särna friv. brandkår, Säter stads Borgarbrandkår, Söderbärke friv. brandkår, Tibble friv. brandkår, Torsängs friv. brandkår, Ulfshyttans Elitbrandkår, Ulvi gemensamma brandkår, Vansbro Borgarbrandkår, Vikmanshyttans och Turbo Elitbrandkår, Västannors och Smedby friv. brand-

kår, Västansviks friv. brandkår, Västerby friv. brandkår, Yttermo friv. brandkår, Åls Elitbrandkår, Åsarnes gemensamma brandkår.

Samtliga 67 kårer hava erlagt stadgad årsavgift till länsförbundet.

Under året hava 7 nya kårer anslutit sig till Dalarnes Brandkårsförbund och Svenska Brandkärernas Riksförbund nämligen: Amsbergs friv. brandkår, Färnäs friv. brandkår, Gagnefs friv. brandkår, Långshyttans Fabriksbrandkår, Rönnsås friv. brandkår, Stora-Tuna friv. brandkår, och Vika-Strands friv. brandkår.

Årsavgiften för aktiva medlemmar, d. v. s. för varje till förbundet anslutna kår, utgör 5 kronor och för passiva medlemmar 1 krona per medlem.

Antalet passiva medlemmar utgör 177 stycken.

Styrelsen har under året hållit 4 sammanträden.

Inspektion av kårerna: Under året har konsulenten företagit 50 inspektionsresor, varvid följande kårer besökts, nämligen: den 9 febr. och den 21 maj Strandviks friv. brandkår, den 22 febr., 3 aug. och 7 nov. Sätters Borgarbrandkår, den 26 febr. Sellnäs, den 22 mars Borlänge Borgarbrandkår, den 2 april Sägmyra friv. brandkår, den 13 april och 7 aug. Grycksbo Pappersbruks fabriks brandkår, den 8 april och 11 juli Stora-Tuna friv. brandkår, den 10 april Nusnäs friv. brandkår, samma dag Färnäs friv. biandkår, den 21 maj Runnvika friv. brandkår, den 22 maj Gagnefs friv. brandkår, samma dag Insjöns Elitbrandkår, den 23 maj Västansviks friv. brandkår, samma dag Gärde friv. brandkår, den 26 maj Västannors och Smedby friv. brandkårer, den 27 maj Tibble friv. brandkår, samma dag Ullvi och Hälla friv. brandkårer, den 28 och 29 maj Rönnsås friv. brandkår, den 28 maj Yttermo friv. brandkår, den 29 maj Leksands Borgarbrandkår, den 30 maj Djura friv. brandkår, samma dag Hedby friv. brandkår, den 1 juni och den 30 aug. Ånsbergs friv. brandkår,

den 15 juni och den 5 nov. St. Skedvi friv. brandkår, den 30 juni och den 4 nov. Krylbo Borgarbrandkår, den 30 juni och den 4 nov. Avesta Borgarbrandkår, den 3 juli Orsa Borgarbrandkår, den 4 juli Mora Borgarbrandkår, samma dag Vansbro Borgarbrandkår, den 6 juli Dala-Järna friv. brandkår, den 2 aug. Torsängs friv. brandkår, den 11 sept. Naglarby friv. brandkår, samma dag Solvarbo friv. brandkår, den 27 okt. Smedjebackens friv. brandkår, den 28 okt. Söderbärke friv. brandkår, den 29 okt. Ludvika Borgarbrandkår, samma dag Ludvikaverkens Elitbrandkår, den 5 nov. Västerby friv. brandkår, samma dag Hedemora Borgarbrandkår och den 18 dec. Korsnäs gemensamma brandkår.

I regel ha härvid övningar ägt rum under ledning av brandkonsulenten, varjämte instruktioner m. m. lämnats angående förfarandet vid övningar och eldsläckning samt om brandmaterielens rätta skötsel och vård.

Dessutom har konsulenten den 29 jan. på särskild kallelse av Landsfiskalen i Furudal, tillsammans med Länsarkitekt Dahlander, avsynat Turisthotellet i Furudal, den 19 febr. närvarit vid sammanträde för rådgivning angående inköp av förlig brandmateriel för Hedemora stad och närliggande landsbygd, den 3 juli på kallelse av Landsfiskalen i Rättvik biträdd med avsyning av Hotell Rättvik och den 23 juli på kallelse av Sv. Handelsbanken avsyning av biograf Palladium i Borlänge.

Föredrag: Under året hava sju föredrag hållits av konsulenten öfver brandväsendets utveckling och betydelse å landsbygden, vilka föredrag alltid varit belysta med ett stort antal skioptikonbilder öfver eldsvådor, brandstationer samt såväl gammal som ny brandredskap m. m. Dylika föredrag ha hållits å följande platser: den 9 febr. i Godtemplarelokalen i Strandvik, den 26 febr. i Folkets Hus i Sellnäs, den 8 april i kommunalsalen i Stora-Tuna, den 28 maj i Godtemplarelokalen i Rönnsås, den 1 juni i

Församlingshemmet i Amsberg, den 6 juli vid brandkårsfesten i Dala-Järna och den 3 aug. vid brandkårsfesten i Säter.

Samtliga föredrag hava varit tillgängliga för såväl brandkårsers personal som för allmänheten.

Årsmöte: Dalarnes Brandkårsförbund avhöll sitt årsmöte i Vansbro den 5—6 juli med samling i Folkets Hus i Vansbro kl. 2,30 e. m.

Förhandlingarna leddes av förbundets ordförande Landshövdingen m. m. S. H. Kvarnzelius.

Sedan ordföranden hälsat samtliga närvarande välkomna, företogs upprop och voro 19 kårer representerade med tillsammans 53 deltagare.

Föredrag m. m. Under mötesdagarna förekommo flera värdefulla föredrag samt utställning av modern brandredskap.

Omedelbart efter förhandlingarnas slut höll Sekreteraren i Svenska Brandkårens Riksförbund Kapten Erik Gillner föredrag om »Standardisering av brandmateriel».

Kl. 6 e. m. Samling vid brandstationen, där brandchefen Karl Lundahl lämnade en kort redogörelse över brandväsendets i Vansbro organisation och tillkomst. Omedelbart därefter vidtog uppvisning av Vansbro Borgarbrandkår i brandexeris och livräddning.

Efter uppvisningens slut avtackades såväl befäl som manskap av Landshövdingen, varvid han uttalade sin stora tillfredsställelse över brandväsendet i Vansbro samt för den hurtiga och vackra uppvisningen.

Därefter företogs demonstration av utställda motorsprutor, däribland motorsprutan Albin, Renault, Evinrude och Motortrygg.

Deltagarna samlades på aftonen å Folkets hus till gemensam supé, under vilken den bästa stämning var råddande.

Söndagen den 6 juli kl. 9 f. m. höll Ing. Uno Arild ett föredrag om »Å motorsprutor vanligast förekommande fel och deras avhjälpande». Kl. 10

f. m. hölls föredrag av brandkonsulent Landström om »Expeditionsföring m. m. vid de friv. brandkåren» samt om »Uniformering och tjänstetecken».

Slutligen höll Brandchef J. And. Carlsson föredrag om »Brandsyn å landet».

Härefter avslutade landshövdingen det alltigenom angenäma och värdefulla årsmötet.

Belöningar: Centralstyrelsen i Svenska Brandkårens Riksförbund har efter framställning av styrelsen i Dalarnes Brandkårsförbund tilldelat brandkonsulenten Carl Landström förbundets förtjänstmedalj i guld samt brandmännen vid Vansbro Borgarbrandkår Gust. Ad. Hagström, Johan Götrik Nordkvist, Knut Efr. Kock och August Svensson förbundets förtjänstmedalj i brons.

Tjänsteårsvinklar hava tilldelats 4 brandmän vid Vansbro brandkår för 15 års tjänst, 4 för 10 och 6 för 5 års tjänst samt vid Sätters stads brandkår 8 brandmän för 10 års och 5 för 5 års tjänst.

Slutligen får styrelsen till Kopparbergs läns brandstodsbolag och Dalarnes Nya Brandstodsbolag frambära sin stora tacksamhet för de frikostiga bidrag, som resp. bolag lämnat Brandkårsförbundet för dess verksamhet.

* * *

Rörande förbundets räkenskaper och förvaltning hänvisas till här nedan lämnade redogörelse.

Inkomster:

Behållning från föreg. år . . .	2,455: 01
Anslag från Dalarnes Nya Brandstodsbolag	2,100: —
Anslag från Kopparbergs läns Brandstodsbolag	1,050: —
Årsavgifter från 67 till förbundet anslutna kårer . . .	335: —
Försålda medlemskort till passiva medlemmar	177: —
Räntor å bankräkningar . . .	119: 37

Kronor 6,236: 38

Utgifter:

Löner, arvoden och reser-	
sättningar	2,408: 65
Skrivmaterialier, trycksaker	
m. m.	238: 65
Portokostnader och telefon-	
avgifter	70: 80
	<hr/>
Kronor	2,718: 10

Behållning vid årets slut:

Innestående i Handelsbanken	
å kapitalräkning 1,468: 46	
å sparkasseräkn. 2,049: 82	3,518: 28
	<hr/>
	Kronor 6,236: 38

Falun den 21 januari 1931.

S. H. Kvarnzelius,

Ordförande.

Carl Landström,
Skr. o. Skattm.

Skånska brandkårsförbundet.

Brandkonsulent: f. d. v. Brandchefen N. Ohlsson. Expedition Kungsgatan 26, Malmö.
Tel. 1665.

Styrelsen för Skånska Brandkårsförbundet

höll sammantråde den 31 mars i Malmö varvid beslöts att förbundets årsmöte skall äga rum lördagen den 18 juli i Ystad.

Firmor som därvid önska utställa och demonstrera alarmerings- eller eldsläckningsmateriel samt utrustningspersedlar anmodas därom göra anmälan till Skånska Brandkårsförbundets expedition, Kungsgatan 26, Malmö. Utställningen är avgiftsfri.

Marieholms frivilliga brandkår får nya chefer.

De avgående avtackas efter förtjänstfullt värv.

Marieholms frivilliga brandkår hade sitt ordinarie årsmöte söndagen den 4 januari under ordförandeskap av sakkörare N. Svensson, Marieholm. Vid detta sammantråde hade tre av de gamla veteranerna och cheferna sakkörare N. Svensson, grosshandl. Nils Persson och slaktaremästare A. Pettersson, Marieholm, undanbett sig återval. Till ordförande, skattmästare och förste brandchef utsågs därefter handl. Alfred Jönsson, Marieholm, till andre brandchef och vice ordf. Tage Svensson, till förste släckningschef handl. Håkansson, till andre släckningschef chaufför Karl Johansson, till förste

bärgningschef kontorist Helge Persson, till andre bärgningschef nämndeman Nils August Nilsson, Åkarp, till chef för vattenavdelningen hr Elis Pettersson, och till vakt- och reservchef skräddaremästare D. Lindstein, till andre reservchef slaktaremästare Georg Pettersson, till andre vattenavdelningschef tingsvaktmästare Johan R. Nilsson. Den nye ordföranden riktade sig i erkännamma ordalag till den avgående ordf. och brandcheferna, erinrande om vad de betytt för föreningen.

Av räkenskaperna, som godkändes, framgick också att de avgående veteranerna lämna efter sig en väl ordnad och välutrustad brandkår. I räkenskaperna voro sprutor och slangar upptagna till 4,000 kr., brandstation till 1,000 kr., vilket dock icke kan sägas motsvara verkliga värdet. I bank voro vid årsskiftet inestående 3,300 kronor.

Brandväsendet är bra ordnat i Göingehäradena.

Årsstämma med brand- och kreatursföreningarna.

Göingehäradenas brand- och kreatursförsäkringsföreningar har haft årssammantråde i Broby tingshus. Förhandlingarna leddes av friherre Kj. Barnekow, Sinclairsholm.

Av den fördragna års- och revisionsberättelsen framgick att huvudförsäkringsföreningens försäkringssumma under årets lopp stigit med 3,400,000 så att den vid årsskiftet uppgick till kr. 168,987,000 samt ansvarighetssumman till kr. 171,457,000. Antalet försäkringar var vid årsskiftet 21,409. Till stödande av den frivilliga brandkårsverksamheten hade utdelats 5,000 kr. Vinst- och förlustkontot slutade å kronor 315,476 och utgående balanskontot å kr. 619,966: 92.

Ordföranden erinrade om, att det gångna försäkringsåret icke varit ett bland de bästa. Visserligen hade utbetalda ersättningar varit 32,000 kr. mindre än under närmast föregående år, men de hade varit avsevärt höga i alla fall. Utgifterna för inköp av kolsyresprutor hade minskats från 24,000 kr. under närmast föregående år till 2,000 under sist förflutna. Brandkåren hade erhållit anslag o. brandväsendet var i stort sett i bästa ordning. Göinge brandförsäkringsförening är för närvarande den största av de sju, som för närvarande arbeta i Kristianstads län och den andra i ordningen i Skåne. Skytts och Oxie häraders är den största.

Till slut erinrade ordföranden om vice ordförandens, förre landstingsman Jöns Perssons i Sösdala, bortgång. I 30 år hade han varit ledamot av styrelsen och i 24 år varit dess v. ordförande. Vidare hade en av de äldre sockenordförandena, f. nämndeman P. Hjert, Lönsboda, som i trettio år varit sockenordförande, bortgått. Båda hade varit dugliga och föeningen hängivna män. Han slutade med att lysa frid över deras minne.

Stämman beviljade 5,000 kr. till brandkärerna i de båda härader.

Till ledamöter i styrelsen återvaldes fabrikör Nils Jönsson i Glimåkra och godsägare Carl Johnsen, Sandby kungsgård, Nyvald efter framlidne landstingsman J. Persson, Sösdala, blev kamrer C. Åkesson.

Andrarums frivilliga brandkår har hållit årsstämma under ordförandeskap av förvaltaren Fr. Larsson, Kristinehov. Av styrelseberättelsen framgick bl. a. att brandkåren förra året biträdd med eldsläckning vid 8 eldsvådor och haft 8 brandövningar. Räknenskaperna godkändes och ansvarsfrihet beviljades.

Till brandchef omvaldes förvaltaren Fr. Larsson och till v. brandchef trädgårdsmästare C. Persson. Till styrelse omvaldes hrr brandchefen, Ored Jönsson, Sven Svensson, J. Nilsson, Joh. Andersson och Gotfr. Nilsson. Suppl. blevo hrr Alfred Larsson, B. Frid, Fr. Persson och Ragnar Jönsson. Till revisorer valdes hrr Gust. Johansson och Nils Persson, Sillaröd, med Aug. Valdén som suppl. Till ombud vid riksförbundets möten valdes brandchefen. Styrelsen erhöll denna sammansättning: hrr Fr. Larsson, ordf., C. Persson, v. ordf., och Sw. Swensson, kassör. Brandkårens materiel är värderat till 17,035 kr.

Ljungens frivilliga brandkår har hållit årsmöte under ordförandeskap av direktör Edm. Fredholm, Ljunghusen. Till ordinarie brandchef återvaldes källarmästaren Johan Jönsson, Hällviken, till vice chefer omvaldes likaledes folkskolläraren Victor Lundquist, Fotevik, och byggmästaren Emil Jeppsson, Hällviken. Till övriga ledamöter inom styrelsen omvaldes såsom ordförande direktör Edm. Fredholm, vice ordförande källarmästaren Johan Jönsson, sekreterare och kassaförvaltare folkskolläraren N. Lundquist. Till materialförvaltare omvaldes fiskaren Johan Olofsson. Även byggmästarna Olof Willborn och Emil Jeppsson omvaldes. Som ny ledamot av styrelsen valdes arbetaren Holmfrid Nilsson.

Till kårens ombud vid riksförbundets årsmöte återvaldes direktör Edm. Fredholm, snickaren Otto Olsson och handelsbiträdet Gunnar Larsson utsågos till revisor även för kommande år.

Stora Köpinge frivilliga brandkår har hållit ord. Årssammanträde, varvid förhandlingarna leddes av smedmästare Nils Sjöström. Styrelsens årsberättelse och räkenskaperna föredrogos och godkändes, och beviljades tillstyrkt ansvarsfrihet. Inkomster och utgifter balanserade på kr. 16,074: 48, därav märkes inkomster: anslag från kommunen 100 kr., överskott av brandkårsfest 2,856: 79, varor från densamma kr. 463: 83, å subskriptionslistor kr. 851: 50, anslag av Ingelstad—Järrestads brandförsäkringsbolag 1,500 kr., kyrkokassans anslag för tillsyn av kyrkans handspruta 44 kr., bankränta kr. 166: 46, lån i Ljunits—Herrestads häradssparbank 8,500 kr.

Utgifter: bil, utbygd till transportvagn 4,350 kr., motorspruta 4,500 kr., slangledning kr. 1,180: 50, strål- och grenrör kr. 165, försäkringsavgift 82 kr., brandstationsbyggnad 4,000 kr.

Tillgångar och skulder balanserade på kr. 17,989: 42, varav tillgångar kontant i kassan kr. 377: 93 och i bank inestående kr. 2,492: 86.

Till sprutchef omvaldes lantbr. Sven Olsson, 19, och till vice d:o smedmästare Nils Hallin. Till styrelseledamöter för ett år valdes maskinmästare Frans Andersson, ordf., smedmästare N. G. Sjöström, vice ordf., lantbr. Bengt Olsson, Kabusa, handl. Evert Håkansson, kassör, och lantbr. Johan Jönsson, sekreterare. Till suppl. för dem utsågos målarmästare Hilmer Palm, chafför Nils Persson, 26, och arb. Johan Nilsson, 47 Köpinge. Till revisorer valdes smedmästare Oskar Jönsson och sockerarbetare Berggren med Sigfrid Andersson och Sven Märtenson som suppleanter. Till ombud vid Skånska brandkårsförbundets sammanträden valdes N. Sjöström, med N. Hallin som ersättare. Till kommitterade för anordnande av sommarens basar valdes hrr Frans Andersson, N. Hallin, Evert Håkansson, Sven Olsson, Joh. Jönsson, Sig-

frid Andersson och S. Jönsson. En propagandakommitté för anslutning av passiva medlemmar på medlemskort gällande för året till ett pris av 2 kr., tillsattes och blevo hrr Berggren, Bengt Olsson, Arthur Persson, Evert Håkansson och S. Jönsson, Köpingebo.

Vadensjö får ordnat brandväsen. I Vadensjö har i dagarna bildats en frivillig brandkår, i vilken 21 arbetande och 6 understödande medlemmar ingått. Till ordförande har utsetts komordf. Carl Andersson, till vice ordf., kassör och sekreterare bagaremästare Gösta Strömberg. Brandchef är lantbr. Erik Eriksson och vice brandchef är lantbr. John Jönsson. I styrelsen invaldes dessutom chaufför Knut Persson. Då kyrkan äger värdefulla fastigheter, har kyrkorådet inköpt en transportvagn av märket Ford och en Renaultspruta från Stockholm, allt till ett pris av 9,950 kr.

Häromdagen hölls extra kyrkostämma, varvid beslöts att tillbygga gamla spruthuset för beredande av plats för bil och transportvagn. Vidare skall slangtorn uppföras.

Wollsjö Frivilliga Brandkår. Den 18 mars 1931 fyllde kärens vice brandchef Nils Mattiasson 50 år. Jubilaren uppvaktades på morgonen av en deputation bestående av chefen och några styrelsemedlemmar, som överlämnade en subskriberad gåva av en ebenholzspatserkäpp med silverkrycka, ett skrivställ av kristall m. m. Vidare ägde uppvaktning rum under dagens lopp med presenter, blommor och telegram. Senare bjödos de uppvaktade samt kärens medlemmar på en finare supé^d då ytterligre hyllningar förekommo med tal, sång och leven.

ANNONSERA

I

DENNA TIDSKRIFT!

NOTISER.

Avgående brandman hyllad. En av de äldre brandmännen i Ludvika, hr Ad. Karlsson, har i dagarna på grund av att han överskridit 55-årsgränsen, nödgats lämna brandkåren, som han troget tjänat under ett par årtionden. I anledning av hans, tack vare gällande åldersbestämmelser för aktiva brandmän, ofrivilliga avgång från brandkåren hade brandchefen, dir. C. G. Rapp, häromdagen inbjudit hr Karlsson, brandkåren m. fl. till en avskedssupé på Stadshotellet.

I ett med kraft och värme, som det anstår en äkta brandman, framfört tal till festföremålet, hr Karlsson, erinrade dir. Rapp, om hr K:s plikttrogna och av intresse präglade arbete i brandkårens tjänst. Som erkänsla för hans plikttrogna tjänst överlämnade brandchefen, dir. Rapp, till hr Karlsson som minnesgåvor från brandkåren, en skrivbordsuppställning, ljusstakar av tenn samt textad adress. Brandkonsulenten, hr Landström, underströk det tack, som dir. Rapp riktat till den avgående brandmannen, samt överlämnade Sv. brandkårens riksförbunds förtjänstmedalj i brons för nitiskt och arbetsamt värv. Brandstyrelsens ordf., hr K. G. Lundberg, bringade stadens tack till hr Karlsson, samt överlämnade

en summa pengar i guld. För brandkåren talade vidare byggmäst. Jansa. I övrigt hyllades hr Karlsson med talrika leiven och en för tillfället skriven hyllningsvisa m. m. Tillställningen präglades alltigenom av god och gemytlig stämning.

Under en halv timmes paus i supén höll brandkonsulent Landström ett uppmärksammat föredrag om brandkårsväsendets utveckling i vårt land. Det utmärkta och delvis mycket roliga föredraget illustrerades med ett antal skioptikonbilder.

WESSLINGS

när det gäller basarer.

I basarfrågan. Många av våra brandkårsammanslutningar hava funnit att en basar är ett särdeles bra medel, då det gäller skaffa sig kassa. Basaren ger ett utmärkt tillfälle att »med pukor och trumpeter» draga hela traktens befolkning med uti brandkårsrörelsen. Brandkårens uppvisning bildar naturligtvis ett av huvudnumren. Och själva basaren lyckas vanligen så bra att en avsevärd summa utgör nettobehållningen. Exempel finnes på ända till 5,000 kr. behållning av en basar i ett litet samhälle.

Tidskriften utkommer med 8 nummer årligen.

Årsprenumeration kan ske antingen genom postverket eller direkt hos Centralstyrelsens Expedition, Nybrogatan 50, Stockholm 5. Prenumerationspriset är 4: — kr. för enskilda exemplar och 2: — kr. pr ex., då minst 5 ex. samtidigt rekvideras.

Annonspriserna pr gång 1931 äro:

Första eller sista annonsidan — efter överenskommelse.

Helsida	60 kr.		Kvartsida	15 kr.
Halvsida	30 »		Ättondelssida	8 »

Vid annonsering minst 4 ggr lämnas 15 % rabatt.

Eftertryck ur tidskriften medges endast om källan anges.